

Hi ha a Utiel un carrer que s'anomena de la Traïció. La raó del seu nom pot ser un fet més o menys verídric que ací expose: En Diego va ser un jove cavaller utielà que un dia del segle setze va partir cap a Orà on va servir l'emperador Carles V en la conquesta d'aquesta plaça africana. Després del triomf espanyol, va passar algun temps al Magreb, el suficient per a enamorar una bella dama que s'anomenava Zoraida, i a la que va portar a Utiel. Allí va residir la moreta, como li deien els seus veïns, convertint-se en el principal personatge d'aquesta figurada història. La gent la saludava respectuosament les poques vegades que eixia al carrer, i no sense una certa enveja, oculta en simulades cortesies d'algunes dames que havien posat els seus ulls en el temple utielà. En Diego la va fer la seua esposa després d'una llarga espera, donat que ella havia de canviar de religió. La feliç parella va viure a Utiel, En. Diego s'ocupava en l'administració de la seua hisenda i d' algun que altre viatge per retrobar-se amb amics, un d'ells va ser En. Alvaro. Un dia En Diego va convidar al seu amic a una cacera i amb este motiu, va vindre En Alvaro a Utiel on va poder sorprendre's de la bellesa de Zoraida i va ocórrer el que havia de succeir, que la moreta sense pretendre-ho va despertar en el jove una passió boja, que en va intentar emmudir per fidelitat al seu amic. Al fi va arribar la partida de En Alvaro però el seu pensament continuava a Utiel. Va ser tal la seua obsessió que va tramar una idea per a tornar a veure novament a Zoraida per a saciar la seua ànsia amorosa, que fins llavors i, ho seria sempre, no havia passat de ser un platònic desig.

En Alvaro creient, que la dama es rendiria als seus peus, si no tenia el seu marit junt a ella, va buscar l'allunyament d'este, falsificant una cédula real per la qual es convocava a l'utielà a una entrevista a Valladolid.

Mentrestant En Alvaro va intentar veure a Zoraida, inclús sabent que no es considerava una honestedat que les dones casades i més si els seus esposos es trobaven absents, reberen visites d'estranyers cavallers, per molt amics que foren dels seus consorts.

Per tant En Alvaro va haver d'acontentar-se de veure a la seua amada el dia que va eixir de missa. Zoraida a partir d'eixe moment va defugir tot contacte exterior esperant la volta del seu espòs, que es va produir immediatament va saber l'engany de l'avís.

Arribat a Utiel li va informar la seua esposa d'açò que va ocórrer amb en Alvaro i aquell mateix dia En Diego va buscar a qui ja era el seu enemic.

Quan ja va ser fosc se'l va trobar en un carrer prop del temple. No va haver-hi necessitat de paraules. Sobtadament els acers van refulgir a la llum de la lluna i poc després En Alvaro jeia mort a terra.

El poble sabedor del succés, que es comptarien els utielans de pares a fills, va posar a aquell carrer el nom de la Traïció, que a pesar del succeir dels temps encara porta.